

УДК 658

Лазечко Х.І. – ст. гр.БМ-41

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

АНАЛІЗ СУЧАСНИХ МЕТОДИК ПРОГНОЗУВАННЯ ЙМОВІРНОСТІ БАНКРУТСТВА ПІДПРИЄМСТВА

Науковий керівник: к.е.н., доц. Синькевич Н. І.

Нестабільний стан економіки країни, що спостерігається в останні роки, негативно позначився на роботі багатьох підприємств. Сьогодні спостерігається стійка тенденція до збільшення кількості порушених справ про банкрутство. За таких умов, питання визначення ймовірності банкрутства підприємства стоїть дуже гостро, адже достовірна і своєчасна ідентифікація негативних факторів впливу на фінансово-господарську діяльність підприємства дозволяє сформувати відповідну фінансову політику і розробляти заходи, направлені на підвищення ефективності використання фінансових ресурсів, підвищити платоспроможність, а головне, передбачити ризик банкрутства підприємства.

Існує значна кількість методів діагностики банкрутства. Найбільш широке застосування серед методів прогнозування банкрутства отримала п'ятифакторна модель «Z-рахунку» Е. Альтмана:

$$Z = 0,717K_1 + 0,847K_2 + 3,107K_3 + 0,42K_4 + 0,995K_5$$

Якщо $Z \leq 1,23$, то це свідчить про високу ймовірність банкрутства, тоді як значення $Z \geq 1,23$ - про малу його ймовірність.

До основних переваг даної моделі належить: максимальна точність та можливість розділити господарюючі суб'єкти на потенційних банкрутів і небанкрутів. Модель Альтмана проста у розрахунку та дозволяє інтерпретувати отриманий інтегральний показник.

Недоліком моделі є те, що точність розрахунків залежить від прогнозованого періоду часу (1 рік – точність 95%, 2 роки – точність 83%). Також дану модель можна застосовувати лише для великих компаній, які котирують свої акції на фондових біржах. Для малих підприємств модель є неефективною. Вона не враховує впливу рентабельності.

На основі моделі «Z – рахунку» Дж. Тафлер та Г. Тішоу розробили чотирифакторну модель оцінки платоспроможності:

$$Z = 0,53A + 0,13B + 0,18C + 0,16D$$

Якщо $Z \geq 0,3$, то рівень фінансового стану вважається високим, а ймовірність банкрутства невеликою. Якщо $Z \leq 0,3$ – навпаки.

Перевагою даної моделі є можливість відстежувати діяльність компанії в часі (моменти відродження та занепаду).

Недоліки: обмежена область застосування та значна залежність точності результатів від вихідної інформації при побудові моделі.

Проаналізувавши існуючі методи прогнозування ймовірності банкрутства можна зробити висновок, що кожен з них має недоліки та може застосовуватися лише в певних умовах. Той метод, що є ефективним для одного підприємства, може взагалі не підходити іншому. Тому, кожне підприємство в залежності від специфіки функціонування та достатності наявних даних обирає свій метод прогнозування для визначення ймовірності банкрутства.